

SSDV:s rekommendationer till målbeskrivning i Dermatologi och Venereologi 2015

Utbildningsboken

Dermatologi och Venereologi

Arbetsgrupp 2009:

Berndt Stenberg, Ann-Marie Wennberg, Carl-Fredrik Wahlgren, Petra Tunbäck, Anne Wetter, Marléne Isaksson, Susanne Uddströmer, Katarina Lundqvist, Filippa Nyberg

Arbetsgrupp 2015:

Carl-Fredrik Wahlgren, Katarina Lundqvist, Lill-Marie Persson, Madeleine Ryndel, William Troensegaard, Oscar Zaar, Sara Prosen, Eva Johansson Backman, Olle Larkö, Oliver Seifert.

Revidering via SSDV:s utbildningsgrupp och SSDV:s styrelse maj 2020:

Uppdatering avseende SSDV:s rekommendation av 4 års tjänstgöring i dermatologi och venereologi för erhållande av specialistbevis, oavsett eventuell tidigare Specialistkompetens eller tjänstgöring inom annan specialitet.

Innehåll

Målbeskrivningen och SOSFS2015:8	5
Övergripande utbildningsstruktur.....	8
ST-kontrakt	
Handledning och Handledarsamtal	
ST-studierektor	
Dokumentation	
Checklista handledarsamtal.....	10
Kontraktsexempel för specialitetstjänstgöring	11
Kurser under ST-utbildning inom dermatologi och venerologi.....	13
Ansökan om specialistkompetens i dermatologi och venerologi.....	14
Kvalitetsgranskning av ST-utbildningen	15
Kompetensbeskrivning.....	15
Delmål a.....	16
Delmål b.....	20
Delmål c1 – c13.....	23
Allmänna råd.....	38

Målbeskrivningen och SOSFS 2015:8

Den 1 maj 2015 trädde nya föreskrifter för läkarnas specialiseringstjänstgöring, SOSFS 2015:8 och målbeskrivningar 2015, i kraft. Alla som får sin läkarlegitimation från och med 1 maj 2015 ska ansöka om specialistkompetensbevis enligt det nya regelverket. Övergångsregler gör det möjligt för läkare som har fått sin legitimation innan den 1 maj 2015 att fullfölja denna utifrån det gamla regelverket (SOSFS 2008:17) fram till den 30 april 2022.

"Målbeskrivningen i Dermatologi och Venereologi" samt "Föreskrifter och allmänna råd" utgivet av Socialstyrelsen finns i PDF format i separat fil för nedladdning (<http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2015/2015-4-5/>). Vi rekommenderar att man läser dessa dokument noga för att få en överblick över vad som finns reglerat i lag avseende ST-utbildningen.

SSDV:s rekommendationer och checklistor utgår från målbeskrivningen från 2015 och från 2009. Texten är skriven med utgångspunkt från att den ska gälla under minst 5 år framåt. Rekommendationerna har kommunicerats med de akademiska lärarna i dermatologi och venereologi samt SSDV:s styrelse. Synpunkter har inhämtats och beaktats så långt möjligt är med hänsyn tagen till vår gemensamma bedömning av realistisk genomförbarhet och allmängiltighet.

Målbeskrivningarna anger de kunskaper, färdigheter och förhållningssätt som ST-läkaren ska utveckla under specialiseringstjänstgöringen. De nya målbeskrivningarna är indelade i specialitetsövergripande (a och b) och specialitetsspecifika (c) delmål. A-delmålen gäller alla specialiteter, b-delmålen gäller för många specialiteter bl. a. dermatologi och venereologi. Dermatologi och venereologi har nu sammanlagt 24 delmål. Det är uppfyllande av kompetenskraven i delmålen som avgör längden på utbildningen, läkarnas specialiseringstjänstgöring är en målstyrd utbildning, men ett minimikrav på 5 års tjänstgöring ställs enligt SOSFS 2015:8. Disputation ger rätt till att korta ner ST-utbildningens minimikrav på 5 år med 6 månader, dvs. till 4,5 år, förutsatt att kompetenskraven för respektive delmål uppfylls.

SSDV rekommenderar att ST-läkare för specialistbevis i dermatologi och venereologi ska ha tjänstgjort i minst 4 år på dermatologisk och venereologisk enhet oavsett eventuell tidigare specialistkompetens eller tjänstgöring inom annan specialitet.

De 24 delmålen för ST i Dermatologi och Venereologi är uppdelade enligt nedan:

Delmål a1 – medarbetarskap, ledarskap och pedagogik

Delmål a2 – etik, mångfald och jämlikhet

Delmål a3 – vårdhygien och smittskydd

Delmål a4 – systematiskt kvalitets- och patientsäkerhetsarbete

Delmål a5 – medicinsk vetenskap

Delmål a6 – lagar och andra författningar samt hälso- och sjukvårdens organisation

Delmål b1 – kommunikation med patienter och närstående

Delmål b2 – sjukdomsförebyggande arbete

Delmål b3 – läkemedel

Delmål b4 – försäkringsmedicin

Delmål b5 – palliativ vård i livets slutskede

Delmål c1-13 utgör den medicinska kunskapsbasen för ST i dermato-venereologi.

Beskrivningen av kunskapsnivå i checklistorna har angetts med samma enhetliga termer och begrepp som används i målbeskrivningens delmål (behärska, ha kunskap, ha kännedom). Termerna definieras i "Läkarnas specialiseringstjänstgöring, Målbeskrivningar 2015" (Socialstyrelsen, sida 9-10). Med *behärska* avses här att läkaren uppvisar de kunskaper, färdigheter och förhållningssätt som krävs för att fullständigt och självständigt kunna utföra de arbetsuppgifter som förekommer inom det område som delmålet avser. Det kan t.ex. vara att läkaren fullständigt och självständigt kan bedöma, utreda, diagnostisera, behandla och följa upp en patient och använda de tekniker som är relevanta för området. *Ha kunskap* används i delmålen c för att uttrycka ett kompetenskrav som är mindre omfattande än behärska. Ofta handlar det då om teoretiska kunskaper. *Ha kännedom* används i delmålen c för att uttrycka det minst omfattande kompetenskravet.

I det nya regelverket finns skärpta krav för kvalitetsgranskning av ST (SPUR-inspektion) och på handledningen (SOSFS 2015:8; 4 kap. 2 § och 3 kap. 1 §). Studierektorernas roll under ST utbildningen stärks. Studierektorn ska samordna den interna och externa utbildningen för ST-läkarna. I b-delmålen finns nya kurskrav avseende läkemedelsbehandling, palliativ medicin och försäkringsmedicin. Dessa krav skulle kunna tillgodoses genom en kombination av webbutbildningar och seminarier eftersom definitionen av "kurs" har ändrats i det nya regelverket. Framst bör kurser i dessa områden tas fram av regionssjukvård och/eller universitetssjukvård.

Delmålen kan inte uppfyllas utan att ST-läkaren parallellt och kontinuerligt bedriver teoretiska studier. I checklistorna ges exempel på former för genomförande och i vissa fall utvärdering samt aspekter på innehållet i utbildningsmoment. Formen för återkoppling och utvärdering kan variera. Återkoppling från patienter, kolleger och andra yrkeskategorier bör regelbundet inhämtas i samråd med handledaren. "Medsittning" är en möjlig metod för uppföljning och utbildning. Verksamhetschefen bör hålla regelbundna utvecklingssamtal med ST-läkaren. Att ST-läkaren ger ett eget seminarium är generellt en bra form för aktivt inhämtande och förmedlande av kunskap, liksom självständigt arbete med att utforma evidensbaserade rutiner för

någon eller några delar av det kliniska arbetet. Av stor vikt för den blivande specialisten är också att följa utvecklingen för nya läkemedel och behandlingsmetoder.

För att målbeskrivningen med SSDV:s rekommendationer ska bidra till ökad kvalitet i ST-utbildningen, krävs nu och i framtiden en fortsatt bevakning av kursutbudet för hud- och könssjukdomar, så att detta är anpassat till målbeskrivningens krav och översyn av SSDV:s checklistor och kommentarer ska ske vartannat år.

2016-01-22

För SSDV:s utbildningsgrupp och styrelse

Oliver Seifert
Ordförande, SSDV:s utbildningsgrupp

Revidering enligt sid. 3, 2020-05-26
För SSDV:s utbildningsgrupp och styrelse
Josefin Lysell
Ordförande, SSDV:s utbildningsgrupp

Övergripande utbildningsstruktur

ST-kontrakt

ST-kontraktet är ett utbildningsdokument mellan ST-läkaren, verksamhetschefen, handledaren och studierektor. ST-kontraktet reglerar ST-läkarens utbildning. Lön ska inte regleras i ST-kontraktet. Det är viktigt att betona att ST-kontraktet inte är juridiskt bindande, till skillnad från en ST-tjänst där exempelvis lönen kan regleras. I kontraktet ska ingå en utbildningsplan. Utbildningsplanen är ett skriftligt schema för hur ST-utbildningen ska läggas upp till dess att specialistkompetens uppnås. Alla ST-läkare ska ha en individuell utbildningsplan som utgår från målbeskrivningen för specialiteten. Utbildningsplanen ska innehålla planerad intern och extern utbildning, planerad deltagande i forsknings- och kvalitetsutvecklingsarbeten och planerad tid för regelbundna självstudier (se SOSFS 2015:8, 2 kap 3 §). Det är verksamhetschefens ansvar att ST-kontraktet och den individuella utbildningsplanen upprättas, regelbundet följs upp och vid behov revideras i samråd med studierektor, handledare och ST-läkaren.

Tidsramar för sidoutbildningar får utarbetas individuellt enligt ovan i utbildningsplanen. SSDV:s rekommendation är att för en komplett ST-utbildning bör 6 månader av de 5 åren fullgöras inom minst en eller flera andra specialiteter, t.ex. invärtesmedicin, kirurgi, infektion, reumatologi, pediatrik, plastikkirurgi, geriatrik eller patologi.

Basen i ST-utbildningen är klinisk tjänstgöring i öppenvård med handläggning och uppföljning av tillräcklig mängd egna patienter samt möjlighet till fördjupning utgående från egna fall. Inga rekommendationer har utfärdats angående antal patienter eller mottagningar, men är aspekter som bör beaktas i den kontinuerliga uppföljningen.

Handledning och Handledarsamtal

Verksamhetschefen är ansvarig för att en huvudansvarig handledare utses för varje ST-läkare på kliniken. Det är obligatoriskt att handledaren är specialistkompetent inom dermatologi och venereologi samt att handledaren har genomgått en handledarutbildning. Tjänstgöring ska äga rum under handledning enligt SOSFS2015:8. Verksamhetschefen har tillsammans med handledaren och studierektorn ansvaret för planering av de olika delmålen i utbildningsplanen.

ST-läkarens kompetensutveckling ska kontinuerligt stödjas och bedömas av handledaren avseende alla delmålen i SOSFS2015:8. Handledarsamtal rekommenderas minst en gång/månad enligt på förhand överenskomna metoder. Dessa samtal bör planeras in i ordinarie tjänstgöringsschema. Om brister finns bör handledaren se över ST-läkarens utbildningsplan, verksamhetens utbildningsinsatser eller, i förekommande fall, ställa tydligare krav på ST-läkarens insatser. Alla ST-

handledarna på en klinik bör träffas regelbundet för att utbyta erfarenheter och samordna utbildningsinsatser.

Vid sidotjänstgöring på annan klinik ska ST-läkaren och huvudhandledaren på den egna kliniken i god tid före randning planera så att ST-läkaren får en handledare även på mottagande klinik.

ST-studierektor

Vårdgivaren ansvarar för att en specialistkompetent ST-studierektor finns på varje hudklinik. Enligt SOSFS2015:8 ska studierektorn ha genomgått handledarutbildning. Studierektorn bör utgöra en organisatorisk stödfunktion till verksamhetschef, handledare och ST-läkare. ST-studierektorn ansvarar för att handledaren har rätt kompetens.

Dokumentation

ST-läkaren ansvarar själv för att varje utbildningsmoment som genomgås i ST-utbildningen och alla handledarsamtal dokumenteras. Dokumentation sker helst fortlöpande och kan sedan ligga som underlag för diskussioner kring den fortsatta utbildningen vid exempelvis handledarsamtal och medarbetarsamtal. För varje delmål anges hur enskilda inlärningsmoment ska dokumenteras t.ex. i form av kursintyg eller handledarintyg.

Checklista handledarsamtal

Checklistan är tänkt som ett stöd till handledaren och ST-läkaren.

Datum:

ST-läkare:

Handledare:

Samtalet dokumenteras av:

- Genomgång och uppföljning av föregående handledarsamtal
- ST-läkaren redogör om utbildningen sedan föregående handledarsamtal
  1. Genomförd klinisk tjänstgöring (tid, innehåll)
  2. Kurser och kongresser
  3. Hur använt tid för självstudier? Läst litteratur?
  4. Självständigt vetenskapligt projekt, kvalitetsarbete
  5. Utbildning i ledarskap och kommunikation
  6. Följer utbildningen den individuella utbildningsplanen och målbeskrivningen?
  7. Övrigt
- Handledarens bedömning sedan föregående handledarsamtal
  1. Vilka delmål är aktuella?
  2. Vilka delmål/mål är uppfyllda?
  3. Vilka områden behöver utvecklas t.ex. kunskap, omdöme, praktiska färdigheter som t.ex. hudkirurgi, ledarskap, kommunikation, etik, mångfald, jämlikhet och pedagogik?
- Mål till nästa handledarsamtal
  1. Vad skall ST-läkaren fokusera på?
  2. Hur skall studietid disponeras och vad ska studeras?
  3. Kurser att söka
  4. Självständigt vetenskapligt projekt, kvalitetsarbete
  5. Vidareutveckling inom ledarskap, kommunikation, etik, mångfald, jämlikhet och pedagogik
- Vad saknas innan delmål i aktuell tjänstgöring kan uppnås?
- Nästa möte (tid/plats)

Kontraktsexempel för specialitetstjänstgöring

Kontraktet här är bara ett exempel för hur ett ST-kontrakt kan se ut och är ett stöd till verksamhetschefen, handledaren, studierektor och ST-läkaren. ST-kontraktet kan utvecklas individuellt på varje klinik.

Kontrakt för specialisttjänstgöring i dermatologi och venerologi

Kontraktsparter

ST-kontrakt mellan verksamhetschef ....., handledare ....., studierektor ..... och ST-läkare ..... Huvudansvaret för utbildningens genomförande åligger verksamhetschefen.

Plats för ST-tjänstgöringen

ST-tjänstgöringen fullgörs huvudsakligen vid .....sjukhus. Delar av grundutbildningen/sidoutbildning vid annat sjukhus kan överenskommas senare.

Tidsramar

Specialistkompetens uppnås när målbeskrivningen är uppfylld, dock tidigast efter 5 år 100% tjänstgöringsgrad (4½ år om medicine doktors grad uppnåtts). Tjänstgöring innan kontraktets upprättande och med handledare, totalt ....månader, tillgodoräknas.

Målbeskrivning och Utbildningsbok

Socialstyrelsens målbeskrivning i dermatologi och venerologi, SOSFS 2015:8, och SSDV:s utbildningsbok ligger till grund för utbildningens målsättning.

Utbildningsplan

Utbildningsplanen är en individuell plan för hur målen skall uppnås. Denna upprättas mellan verksamhetschefen, studierektorn, ST-läkaren och handledaren. Här skall framgå alla planerade placeringar och kurser. Regelbunden översyn av utbildningsplanen sker lämpligen vid handledarsamtalen.

Handledning

Som huvudhandledare utses ..... Tid för återkommande personlig handledning finns avsatt i schemat med ... timma per .../tid. Handledarsamtal ska dokumenteras av ST-läkaren.

Teoretisk utbildning

ST-läkaren bär själv ansvar för sin teoretiska vidareutbildning. I schemat finns tid avsatt för egna studier med ... timmar per .../tid. ST-läkaren ..... ska ges möjlighet att delta i de kurser (SK eller liknande) och vetenskapliga möten som är nödvändiga för uppfyllande av de föreskrivna delmålen i specialistutbildningen.

Praktisk utbildning

Huvuddelen av den praktiska utbildningen sker vid ..... sjukhus.

Sidoutbildning

Handledare och/eller ST läkare kontaktar utbildningsansvarig på sidoutbildande klinik i god tid och bevakar att målbeskrivningen följs. Lokal handledare skall finnas.

Vetenskapligt arbete samt kvalitetsarbete

ST-läkaren skall bedriva ett projekt med ett vetenskapligt förhållningssätt under utbildningstiden. Disputerad handledare bör utses för projektet. Ett separat kvalitetsarbete skall genomföras och redovisas. Avsatt tid för genomförande av det vetenskapliga projektet och kvalitetsarbete är ....veckor.

Pedagogisk färdighet

ST-läkaren skall delta i utbildningen av andra ST-läkare, AT-läkare, övrig sjukvårdspersonal samt i befintliga fall läkarstudenter. ST-läkaren bör regelbundet föredra en presentation, kongressrapport eller avtalad litteraturgenomgång för klinikens medarbetare.

Ledarskap

ST-läkaren skall genomgå ledarskapsutbildning.

Planerings- och utvecklingssamtal

Det åligger ST-läkaren .....att själv fortlöpande dokumentera uppnådda utbildningsmoment och delmål. En gång årligen skall ett möte ske mellan ST-läkaren.....,huvudhandledaren.....,hudklinikens studierektor....., och verksamhetschefen..... för genomgång av utbildningssituationen.

Hudkliniken.....Datum.....

Verksamhetschef:

ST-läkare:

Studierektor:

Huvudhandledare:

Kurser under ST-utbildning inom dermatologi och venerologi

Totalt innefattar målbeskrivningen i dermatologi och venerologi 17 delmål som kräver deltagande i kurs för att kunna uppfylla delmålen. Åtta av dessa delmål avser c-målen, 4 a-målen som gäller för alla specialiteter och 5 avser b-målen som gäller för de flesta specialiteter bl. a. dermatologi och venerologi. Dessa kurser är obligatoriska. En kurs kan teoretiskt sett vara allt från en webb-utbildning till en veckolång kurs, definitionen i SOSFS 2015:8 är: "strukturerad utbildning som utgår från uppsatta utbildningsmål". Dock skall de kliniska kurserna (kurser för att uppfylla c-målen) hålla en betydligt högre nivå, vara lärarledda och vara utformade med modern pedagogik.

De obligatoriska kurserna är:

1. Delmål a1: Kurs i medarbetarskap, ledarskap och pedagogik
2. Delmål a2: Kurs i etik, mångfald och jämlikhet
3. Delmål a5: Kurs i medicinsk vetenskap
4. Delmål a6: Kurs i lagar och andra föreskrifter samt hälso- och sjukvårdens organisation

5. Delmål b1: Kurs i kommunikation med patienter och närstående
6. Delmål b2: Kurs i sjukdomsförebyggande arbete
7. Delmål b3: Kurs i läkemedel
8. Delmål b4: Kurs i försäkringsmedicin
9. Delmål b5: Kurs i palliativ vård i livets slutskede

10. Delmål c5: Kurs i dermatopatologi
11. Delmål c6: Kurs i immunologisk diagnostik, immunologiska och inflammatoriska processerna
12. Delmål c7: Kurs i hudtumörer
13. Delmål c8: Kurs i sårhäkning
14. Delmål c9: Kurs i dermatologisk lokal- och systembehandling inklusive fototerapi
15. Delmål c10: Kurs i STI
16. Delmål c11: Kurs i yrkesdermatologi
17. Delmål c13: Kurs i lagar och förordningar som gäller för specialiteten

Kurserna tillhörande a- och b-målen kan erbjudas via olika kursgivare, alltifrån privata utbildningsföretag eller webbportaler till omfattande kurspaket i regi av landstinget/regionen/universitet.

Kurserna som avser att täcka c-målen erbjuds från hudkliniker i landet och annonseras via www.SSDV.se.

Det är viktigt att ST-läkaren tillser att alltid i samband med kursen får ett kursintyg enligt Socialstyrelsens mall med tydlig angivelse av vilket delmål kursen avser.

Socialstyrelsen stödjer ST-utbildning med kursämnen som utbildningsstöd och utbildningsmaterial för ST som t.ex. webbutbildning. På Socialstyrelsens hemsida finns en webbutbildning som syftar till att öka kompetensen hos framtida specialistläkare inom områdena läkemedel och läkemedelsbehandling.

Ansökan om specialistkompetens i dermatologi och venerologi

Ansökan om specialistkompetens ska göras på blanketter som ligger som bilagor i SOSFS 2015:8. Ansökan ska skickas till Socialstyrelsen.

Blanketter

1. Ansökan om specialistkompetens
2. Intyg om uppnådd specialistkompetens
3. Intyg om genomförd klinisk tjänstgöring under handledning
4. Intyg om godkänd auskultation
5. Intyg om godkänd kurs
6. Intyg om godkänt kvalitets- och utvecklingsarbete
7. Intyg om godkänt självständigt skriftligt arbete enligt vetenskapliga principer
8. Intyg om uppfyllda kompetenskrav – Specialistläkare från tredje land

För varje klinisk tjänstgöring, auskultation och kurs krävs ett separat intyg signerat av handledare/kursansvarig

- Ansökan görs på SOSFS2015:8 bilaga 1. Här ingår tjänsteförteckning (tjänstgöringsställe och tidsperiod) och förteckning över intyg.
- Uppnådd specialistkompetens enligt målbeskrivningen för den sökta specialiteten ska styrkas genom ett intyg (bilaga 2) som ska bifogas ansökan. Detta ska skrivas under av verksamhetschef, studierektor och handledare. Här intygas att ST-läkaren fullgjort minst fem års tjänstgöring under handledning, genomfört de föreskrivna utbildningsaktiviteterna som anges i målbeskrivningen och uppfyllt kompetenskraven.
- För att styrka att föreskrivna utbildningsaktiviteter har genomförts ska till ansökan även bifogas intyg om auskultationer (bilaga 3), kliniska tjänstgöringar under handledning (bilaga 4) och kurser (bilaga 5). På intygen specificeras vilka delmål som avses och intygen skrivs under av handledare eller kursledare.
- För att styrka genomförande av kvalitets- och utvecklingsarbeten och självständiga skriftliga arbeten enligt vetenskapliga principer bifogas intyg (bilaga 6 och 7). Intygen skrivs under av handledare.

I SOSFS2015:8 finns det beskrivet hur man kan tillgodoräkna sig tidigare doktorsexamen och utländsk tjänstgöring.

Kvalitetsgranskning av ST-utbildningen

Enligt Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om Läkarnas specialittjänstgöring SOSFS 2015:8 i 4 kap, 2 § skall verksamheter med specialiseringstjänstgöring regelbundet granskas genom externa inspektioner och om granskningen visar att det finns brister ska vårdgivaren åtgärda dessa. SSDV rekommenderar att de externa granskningarna bör genomföras av SPUR var femte år. Kliniker som genomgått en större omorganisation av utbildningen rekommenderas också genomgå en ny SPUR inspektion även om det inte gått fem år sedan senaste inspektion.

När man som ST-läkare ska välja utbildningsklinik kan man informera sig om kliniken är granskad och vilka styrkor och eventuella brister som i så fall finns. Mer information finns under www.SSDV.se/utbildning/SPUR.

Kompetensbeskrivning

(enligt SOSFS 2015:8 Föreskrifter och allmänna råd)

Specialiteten hud- och könssjukdomar karaktäriseras av fördjupade kunskaper i hud- och könssjukdomarnas etiologi, patomekanismer och epidemiologi.

Kompetensområdet omfattar

- utredning, diagnostik, behandling, uppföljning och rehabilitering av hud- och könssjukdomar hos barn och vuxna,
- förebyggande åtgärder mot uppkomst och spridning av könssjukdomar hos barn och vuxna, och
- behandling av såväl akuta som kroniska sjukdomar för patienter i alla åldrar.

Diagnostiken baseras i hög grad på sjukdomshistoria och klinisk undersökning, kompletterat med histopatologiska, fysiologiska, kemiska, mikrobiologiska, allergologiska, immunologiska och genetiska undersökningar.

Behandlingsmetoderna omfattar läkemedel, ljus och kirurgi. Smittspårning, psykosociala åtgärder och prevention har en central roll.

Det är viktigt för kompetensområdet med kunskap om hur hud- och könssjukdomar påverkar individen och samhället. Det är också viktigt med samverkan med socialtjänsten, olika myndigheter, företagshälsovården och primärvården samt andra yrkesgrupper inom vården. Vidare är det nödvändigt med samverkan med andra specialiteter.

Delmål a

Delmål a1 Medarbetarskap, ledarskap och pedagogik	Utbildningsaktiviteter	Uppföljning
Den specialistkompetenta läkaren ska kunna ta ett ansvar för det kontinuerliga lärandet på arbetsplatsen <ul style="list-style-type: none"> - kunna utöva ledarskap i det dagliga arbetet, inklusive leda ett vårdteam - kunna ta ett ansvar för utvecklingen av det multi-professionella samarbetet - kunna ta ett ansvar för samarbetet med patienter och närstående - kunna samarbeta i nätverk kring patienten - kunna samverka med aktörer utanför hälso- och sjukvården, till exempel socialnämnder, verksamheter inom socialtjänsten, skola och Försäkringskassan - kunna presentera och förklara medicinsk information på ett sätt som är förståeligt för mottagaren, såväl muntligt som skriftligt - kunna planera och genomföra undervisning - kunna handleda och instruera medarbetare och studenter 	Klinisk tjänstgöring under handledning	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av handledare
	Deltagande i en eller flera kurser	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av kursledare eller handledare
	<i>Allmänna råd</i> Deltagande i inom- eller mellanprofessionell reflektion i grupp Handleda under handledning Undervisa under handledning	

Delmål a2 <i>Etik, mångfald och jämlikhet</i>	Utbildningsaktiviteter	Uppföljning
Den specialistkompetenta läkaren ska <ul style="list-style-type: none"> - uppvisa kunskap om innebörden av medicinsk-etiska principer samt kunna identifiera etiska problem och analysera dessa på ett strukturerat sätt - kunna hantera värdekonflikter i det dagliga arbetet - kunna bemöta människor som individer och med respekt oberoende av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder 	Klinisk tjänstgöring under handledning	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av handledare
	Deltagande i en eller flera kurser	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av kursledare eller handledare
	<i>Allmänna råd</i> Deltagande i inom- eller mellanprofessionell reflektion i grupp	

Delmål a3 <i>Vårdhygien och smittskydd</i>	Utbildningsaktiviteter	Uppföljning
Den specialistkompetenta läkaren ska <ul style="list-style-type: none"> - kunna ta ett ansvar för att vårdrelaterade infektioner och smittspridning förebyggs 	Klinisk tjänstgöring under handledning	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av handledare

Delmål a4 Systematiskt kvalitets- och patientsäkerhetsarbete	Utbildningsaktiviteter	Uppföljning
Den specialistkompetenta läkaren ska <ul style="list-style-type: none"> - kunna kritiskt granska den egna verksamheten och kunna genomföra en risk- och händelseanalys - kunna ta ett ansvar för att förbättrande åtgärder, processer och rutiner för patientnytta genomförs systematiskt - kunna ta ett ansvar för integreringen av nya tekniker och metoder i det dagliga hälso- och sjukvårdsarbetet 	Klinisk tjänstgöring under handledning	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av handledare
	Kvalitets- och utvecklingsarbete	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av handledare
	<i>Allmänna råd</i> Deltagande i seminarium Deltagande i större yrkesrelaterad sammankomst	

Delmål a5 Medicinsk vetenskap	Utbildningsaktiviteter	Uppföljning
Den specialistkompetenta läkaren ska <ul style="list-style-type: none"> - uppvisa fördjupade kunskaper om medicinskt vetenskapliga metoder och etiska principer - kunna kritiskt granska och värdera medicinsk vetenskaplig information - uppvisa ett medicinskt vetenskapligt förhållningssätt till rutiner och arbets sätt i det dagliga arbetet 	Klinisk tjänstgöring under handledning	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av handledare
	Självständigt skriftligt arbete enligt vetenskapliga principer	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av handledare
	Deltagande i en eller flera kurser	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av kursledare eller handledare
	<i>Allmänna råd</i> Deltagande i seminarium Deltagande i större yrkesrelaterad sammankomst	

Kommentar

Omfattningen av det vetenskapliga arbetet bör vara i storleksordningen fallrapport i referegranskad tidskrift.

Delmål a6 Lagar och andra föreskrifter samt hälso- och sjukvårdens organisation	Utbildningsaktiviteter	Uppföljning
<p>Den specialistkompetenta läkaren ska</p> <ul style="list-style-type: none"> - uppvisa kunskap om lagar och andra föreskrifter som gäller inom hälso- och sjukvården och för dess personal - uppvisa kunskap om hälso- och sjukvårdens organisation och administration - uppvisa kunskap om hälso- och sjukvårdens olika ekonomiska styrsystem och deras betydelse för prioriteringar och avvägningar i det dagliga arbetet 	<p>Deltagande i en eller flera kurser</p>	<p>Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av kursledare eller handledare</p>

Delmål b

Delmål b1 Kommunikation med patienter och närstående	Utbildningsaktiviteter	Uppföljning
Den specialistkompetenta läkaren ska <ul style="list-style-type: none"> - kunna anpassa sättet att kommunicera utifrån patienters och närståendes individuella behov och kommunikativa förmåga - kunna ge patienter och närstående svåra besked med respekt, empati och lyhördhet - kunna stärka patientens förmåga att hantera en förändrad livssituation till följd av sjukdom eller funktionsnedsättning - kunna samråda med patienter och närstående om patientens egenvård 	Klinisk tjänstgöring under handledning	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av handledare
	Deltagande i en eller flera kurser	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av kursledare eller handledare
	<i>Allmänna råd</i> Deltagande i inom- eller mellanprofessionell reflektion i grupp Medsittning	

Delmål b2 Sjukdomsförebyggande arbete	Utbildningsaktiviteter	Uppföljning
Den specialistkompetenta läkaren ska <ul style="list-style-type: none"> - kunna vägleda patienter i frågor om levnadsvanor i syfte att <ul style="list-style-type: none"> - förebygga uppkomsten av sjukdomar som grundar sig i en eller flera levnadsvanor - förbättra prognosen hos patienter med sjukdom som grundar sig i en eller flera levnadsvanor 	Klinisk tjänstgöring under handledning	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av handledare
	Deltagande i en eller flera kurser	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av kursledare eller handledare
	<i>Allmänna råd</i> Deltagande i större yrkesrelaterad sammankomst	

Delmål b3 Läkemedel	Utbildningsaktiviteter	Uppföljning
Den specialistkompetenta läkaren ska <ul style="list-style-type: none"> - kunna anpassa läkemedelsbehandlingen efter patientens ålder, kön, vikt, njur- och leverfunktion samt eventuell samsjuklighet och övrig medicinering - kunna bedöma risker för interaktioner och biverkningar vid läkemedelsbehandling - kunna samarbeta med patienter och närstående för att uppnå följsamhet till läkemedelsbehandlingen - kunna samverka med andra aktörer i vårdkedjan om patientens läkemedelsbehandling - kunna kritiskt granska och värdera information om läkemedel - uppvisa kunskap om läkemedels inverkan på miljön - uppvisa kunskap om hälsoekonomiska aspekter av läkemedelsbehandling 	Klinisk tjänstgöring under handledning	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av handledare
	Deltagande i en eller flera kurser	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av kursledare eller handledare

Delmål b4 Försäkringsmedicin	Utbildningsaktiviteter	Uppföljning
Den specialistkompetenta läkaren ska <ul style="list-style-type: none"> - kunna tillämpa metoder inom försäkringsmedicin som en del av behandlingen av den enskilda patienten - kunna samverka i försäkringsmedicinska frågor som rör den enskilda patienten med aktörer inom och utanför hälso- och sjukvården 	Klinisk tjänstgöring under handledning	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av handledare
	Deltagande i en eller flera kurser	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av kursledare eller handledare
	<i>Allmänna råd</i> Deltagande i större yrkesrelaterad sammankomst	

Delmål b5 Palliativ vård i livets slutskede	Utbildningsaktiviteter	Uppföljning
Den specialistkompetenta läkaren ska <ul style="list-style-type: none"> - kunna identifiera behov av och initiera palliativ vård i livets slutskede - kunna genomföra brytpunktssamtal med patienter och närstående - kunna tillämpa grundläggande principer för palliativ symtomlindring med beaktande av fysiska, psykiska, sociala och existentiella behov 	Klinisk tjänstgöring under handledning alternativt auskultation	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av handledare
	Deltagande i en eller flera kurser	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av kursledare eller handledare
	<i>Allmänna råd</i> Deltagande i seminarium Deltagande i större yrkesrelaterad sammankomst Medsittning Träning i simulerad miljö	

Delmål c

(enligt SOSFS 2015:8 Föreskrifter och allmänna råd)

Den specialistkompetenta läkaren ska ha

- allsidiga och breda kunskaper i hudens biologi, epidemiologi och patofysiologi,
- kunskap i diagnostik och behandling av sjukdomar i hud, hår, naglar och könsorgan
- goda praktiska färdigheter i flertalet av de förekommande undersöknings- och behandlingsmetoderna.

Vidare ska den specialistkompetenta läkaren kunna självständigt handlägga

- psoriasis,
- eksem,
- hudtumörer,
- blåsdermatoser,
- andra autoimmuna sjukdomar i huden samt fotodermatoser,
- åldersrelaterade hudbesvär,
- hudinfektioner,
- bensår och vaskulära sjukdomar,
- läkemedelsreaktioner,
- urtikaria,
- yrkesrelaterade hudproblem,
- paramaligna hudmanifestationer samt hudmanifestationer vid inflammatoriska systemsjukdomar, invärtes sjukdomar och psykiska sjukdomar,
- de vanligaste gendermatoserna, och
- sexuellt överförbara infektioner, inklusive initial handläggning av hiv-infektion.

Den specialistkompetenta läkaren ska även ha god kännedom om olika sjukdomar i gränsområdet till andra specialiteter samt erfarenhet av handläggning av dessa. Det innefattar kunskap om konsultverksamhet på sjukhus samt om lagar och andra föreskrifter som gäller för smittskydd och allmän sjukförsäkring. Den specialistkompetenta läkaren ska också vara orienterad om ovanliga hudsjukdomar, avancerade diagnostiska metoder, kirurgiska och icke-kirurgiska behandlingsmetoder samt socioekonomiska aspekter på hud- och könssjukdomar. Slutligen ska den specialistkompetenta läkaren ha fördjupade kunskaper om möjligheterna att förebygga sjukdom och skada.

Delmål c1	Utbildningsaktiviteter	Uppföljning
Den specialistkompetenta läkaren ska - ha kunskap om hudens basala biologi, patofysiologi och morfologi	<i>Allmänna råd</i> Deltagande i seminarium Teoretiska studier	

Checklista c1

	Behärska/tillämpa	Ha kunskap	Kunna handlägga
Normal funktion och struktur i hud, hår, naglar och slemhinnor i munhåla, genitalt och analt	x		
Basal immunologi		x	
Inflammationspatofysiologi		x	

Kommentar

Behovet kan vara svårt att tillgodose lokalt och även om inte kurs ingår som obligatorium kan en kurs ge nödvändig fördjupning i ämnet.

Exempel på form för seminarium: Ett av ST-läkaren själv planerat och utfört seminarium, vilket ska godkännas av handledaren till form och innehåll.

Delmål c2	Utbildningsaktiviteter	Uppföljning
Den specialistkompetenta läkaren ska - ha kunskap om förekomsten och fördelningen av de olika dermatologiska och veneriska sjukdomarna i befolkningen	<i>Allmänna råd</i> Deltagande i seminarium Teoretiska studier	

Kommentar

Detta mål är av stor vikt för tillstånd som kan påverkas genom förebyggande åtgärder inom specialiteten, vilket även har betydelse för hälsoekonomi och resursfördelning.

För att få överblick över området är kurs ett lämpligt format.

Tillräckliga kunskaper kan också uppnås genom deltagande i de kurser som föreskrivs inom de övriga delmålen.

Delmål c3	Utbildningsaktiviteter	Uppföljning
Den specialistkompetenta läkaren ska <ul style="list-style-type: none"> - behärska dermatologisk och venereologisk undersökningsteknik och terminologi 	Klinisk tjänstgöring under handledning vid en eller flera enheter som bedriver sådan verksamhet eller handlägger sådana ärenden	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av handledare
	<i>Allmänna råd</i> Teoretiska studier	

Checklista c3

	Behärska	Ha kunskap	Ha kännedom
Riktad anamnes inklusive sexualanamnes och lokalstatus	x		
Journal skrivning	x		
Dermatoskopi	x		
Digital dermatoskopi		x	
Biopsi med stans och kniv	x		
Allergologisk utredning inklusive epikutantest	x		
Fotolapptest		x	
Ljustest och ljusprovokation		x	
Grundläggande allergologisk utredning vid misstänkt IgE- medierade tillstånd	x		
Tester vid fysikalisk urtikaria	x		
Mykologi: provtagning och mikroskopering	x		
Undersökning med Woods ljus	x		
Skabbdiagnostik	x		
STI-provtagning, mikroskopi	x		
Proktoskopi	x		
Kolposkopi			x
Virologisk och bakteriologisk provtagning	x		
Ankeltryck med handdoppler	x		

Venös reflux med handdoppler	x		
Fysikalisk undersökning av hudens sensorik	x		
Hårmikroskopi		x	
Laboratoriediagnostik	x		
Genetiska analysresultat vid utredning av ärftliga hudsjukdomar		x	

Kommentar

För att kunna utöva specialiteten krävs utöver teoretiska kunskaper också en mängd praktiska färdigheter. I checklisten anges termen "behärska" för de flesta tekniker, men det är av stor vikt att utöver dessa också ha ingående, god kunskap om indikationer för genomförande och bedömning av andra vanligt förekommande tekniker.

Det är också av stor vikt, t.ex. för att kunna kvalitetssäkra och utvärdera, att korrekt kunna beskriva morfologi och att använda adekvat och uppdaterad terminologi/nomenklatur.

"Digital dermatoskopi" kan komma att även innefatta annan ny medicinsk bilddiagnostik.

Beträffande laboratoriediagnostik är det viktigt att ST-läkaren får god teoretisk kunskap innefattande bland annat kunskap om olika lab-metoders styrkor och svagheter samt betydelse för tolkningen av svaret. Kunskap inom laboratoriediagnostik kan inte begränsas till dermatovenereologiska sjukdomar, utan ST-läkaren behöver ha förmåga att bedöma provsvar även utanför det egna specialistområdet.

Delmål c4	Utbildningsaktiviteter	Uppföljning
Den specialistkompetenta läkaren ska - behärska vanliga och viktiga dermatologiska och venereologiska sjukdomar	Klinisk tjänstgöring under handledning vid en eller flera enheter som bedriver sådan verksamhet eller handlägger sådana ärenden	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av handledare
	<i>Allmänna råd</i> Deltagande i större yrkesrelaterad sammankomst Teoretiska studier	

Checklista c4

	Behärska	Ha kunskap	Ha kännedom
Papuloskvamösa sjukdomar inklusive psoriasis	x		
Eksemsjukdomar	x		
Yrkes- och miljödermatoser	x		
Benigna och maligna hudtumörer inklusive kutana lymfom	x		
Vaskulära lesioner	x		
Metastaser i huden		x	
Hudinfektioner	x		
Tropisk dermatologi		x	
Resedermatologi	x		
Granulomatösa sjukdomar	x		
Toxikodermier inklusive läkemedelsutslag	x		
Autoimmuna hudsjukdomar inklusive relevanta systemiska manifestationer	x		
Blåsdermatoser	x		
Hudmanifestationer vid invärtes sjukdomar	x		
Ljusdermatoser	x		
Vaskulära sjukdomar med manifestationer i huden	x		

Aknegruppen inklusive rosacea	x		
Neonatala hudsjukdomar	x		
Graviditetsdermatoser	x		
Geriatrisk dermatologi	x		
Gendermatoser		x	
Genitala infektioner, sår och dermatoser samt genitala smärttillstånd	x		
Munslemhinnans sjukdomar		x	
Hud och psyke		x	
Urtikaria/angioödem	x		

Kommentar

Det är av stor vikt att ST-läkaren kontinuerligt får ha egna mottagningar med möjlighet att primärt handlägga och följa upp tillräckligt många egna patienter.

För tumörer, ben- och trycksår, yrkesdermatologi, STI, vaskulära sjukdomar se även respektive delmål.

"Resedermatologi" avser kunskap om hudinfektioner och parasitoser förvärvade utomlands, t ex leishmaniasis.

Tidsåtgången för varje delmoment under tjänstgöringen bör framgå av den individuella utbildningsplanen.

Handledd uppdatering av klinikens evidensbaserade PM för handläggning av olika diagnoser/symptom/laboratoriesvar rekommenderas.

Referat vid möte på egna kliniken bör ske efter kongresser/möten.

Tjänstgöring inom dermatologisk slutenvård rekommenderas bör ingå i utbildningsplanen för att ST-läkaren ska uppnå målet.

Delmål c5	Utbildningsaktiviteter	Uppföljning
Den specialistkompetenta läkaren ska <ul style="list-style-type: none"> - kunna handlägga histopatologiska utlåtanden - ha kunskap om dermatopatologi 	Klinisk tjänstgöring under handledning vid en eller flera enheter som bedriver sådan verksamhet eller handlägger sådana ärenden	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av handledare
	Deltagande i en eller flera kurser	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av kursledare eller handledare
	<i>Allmänna råd</i> Teoretiska studier	

Rekommendation

ST-läkaren behöver kunna väga samman makro- och mikromorfologi i hud och slemhinnor. Regelbundet deltagande i dermatopatologironder bör ingå för att uppnå målet. Dessa kan även vara telemedicinska. Sidotjänstgöring på patologiklinik alternativt universitetsklinik med dermatopatologisk kompetens är ett alternativ.

Delmål c6	Utbildningsaktiviteter	Uppföljning
Den specialistkompetenta läkaren ska <ul style="list-style-type: none"> - kunna handlägga immunologisk diagnostik - ha kunskap om de immunologiska och inflammatoriska processerna vid hudsjukdomar 	Klinisk tjänstgöring under handledning vid en eller flera enheter som bedriver sådan verk-samhet eller handlägger sådana ärenden	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av handledare
	Deltagande i en eller flera kurser	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av kursledare eller handledare
	<i>Allmänna råd</i> Teoretiska studier	

Kommentarer

Med immunologisk diagnostik menas tester för utredning av allergi och annan immunologisk sjukdom. För specificering se delmål c3 och c4.

Kunskap och förståelse om relevant provtagning vid olika tillstånd är viktigt både ur medicinsk och sjukvårdsekonomisk synvinkel.

Det är mycket viktigt att ha kännedom om olika provers/analysers betydelse vid diagnostik och som prognostiska instrument, samt om felkällor. Vidare är begreppen sensitivitet, specificitet, positivt och negativt prediktivt värde centrala.

Delmål c7	Utbildningsaktiviteter	Uppföljning
Den specialistkompetenta läkaren ska <ul style="list-style-type: none"> - behärska olika diagnostiska metoder, inklusive dermatoskopi och dermatologi, vid vanliga och viktiga hudtumörer och vaskulära missbildningar - behärska behandling, inklusive hudkirurgi, av vanliga och viktiga hudtumörer och vaskulära missbildningar 	Klinisk tjänstgöring under handledning vid en eller flera enheter som bedriver sådan verksamhet eller handlägger sådana ärenden	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av handledare
	Deltagande i en eller flera kurser	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av kursledare eller handledare
	<i>Allmänna råd</i> Teoretiska studier	

Checklista c7

	Behärska	Ha kunskap	Ha kännedom
Infiltrationsanestesi, topikal anestesi och ledningsanestesi (minst fingrar o tår)	x		
Preoperativ bedömning, planering och utförande av ovalära excisioner, vilka kan primärslutas	x		
Handläggning av postoperativa komplikationer inklusive hemostas efter hudingrepp	x		
Kryokirurgi	x		
Kyrettage	x		
Elektrokirurgi	x		
Shaveexcision	x		
Icke-kirurgisk behandling av tumörer och precanceroser	x		
Intralesionell injektion	x		
Full- och delhudstransplantation		x	
"Sentinel node"- diagnostik		x	
Laser inklusive basal laserfysik		x	
Mohs kirurgi		x	
Lambåteknik		x	

Dermabrasio		x	
Behandling vid onkologisk klinik		x	

Kommentar

Hudtumörer ökar i befolkningen och ST-läkaren behöver fortlöpande utbildning i diagnostik och behandling av tumörer inklusive kvalitetssäkring.

Beträffande laserkunskap kan detta mål uppnås via sidoutbildning vid klinik där laser finns eller genom kurs.

Delmål c8	Utbildningsaktiviteter	Uppföljning
Den specialistkompetenta läkaren ska - behärska patofysiologi, diagnostik och terapi avseende sårläkning	Klinisk tjänstgöring under handledning vid en eller flera enheter som bedriver sådan verk-samhet eller handlägger sådana ärenden	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av handledare
	Deltagande i en eller flera kurser	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av kursledare eller handledare
	<i>Allmänna råd</i> Teoretiska studier	

Checklista c8

	Behärska	Ha kunskap	Ha kännedom
Den normala sårläkningsprocessen	x		
Utredning av fördröjd sårläkning	x		
Pinch/punchgraft	x		
Upprätta en behandlingsplan för sår	x		
Kompression olika tekniker	x		
Såravlastning vid trycksår		x	
Sårrevision	x		
Omläggningmaterial	x		
Förskrivning av tekniska hjälpmedel	x		
Smärtlindring	x		
NPWT (negative pressure wound therapy)		x	
Delhudstransplantat			x

Kommentar

Avgörande för att behärska fördröjd sårläkning är kunskap om olika sårs etiologi.

Med tekniska hjälpmedel avses t ex pumpstövel.

Dermatologens roll i vårdkedjan och multidisciplinärt samarbete är viktiga inslag och ST-läkaren behöver få delta i t ex sårronder samt upprätta vårdplan i samverkan med primärvården, delta i framtagande av riktlinjer för såromhändertagande etc.

För utredningsmetoder se delmål c3.

Delmål c9	Utbildningsaktiviteter	Uppföljning
Den specialistkompetenta läkaren ska - behärska dermatologisk lokal- och systembehandling inklusive fototerapi	Klinisk tjänstgöring under handledning vid en eller flera enheter som bedriver sådan verk-samhet eller handlägger sådana ärenden	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av handledare
	Deltagande i en eller flera kurser	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av kursledare eller handledare
	<i>Allmänna råd</i> Teoretiska studier	

Checklista c9

	Behärska	Ha kunskap	Ha kännedom
Behandling med utvärtes läkemedel	x		
Behandling med systemiska läkemedel för hudsjukdomar	x		
Behandling med ultraviolett strålning (UV)	x		
PUVA	x		
Bucky	x		
Botulinustoxin-injektioner och indikationer		x	
Plasmaferes			x
Fotoferes			x

Kommentar

En specialist i dermatologi behöver även ha kännedom om metoder som används på estetisk indikation inom specialiteten för vägledning av patienten.

Flera behandlingar nämns under respektive delmål.

Delmål c10	Utbildningsaktiviteter	Uppföljning
Den specialistkompetenta läkaren ska <ul style="list-style-type: none"> - behärska handläggning av sexuellt överförbara infektioner samt vanliga och viktiga genitala dermatoser - behärska mikrobiologisk diagnostik 	Klinisk tjänstgöring under handledning vid en eller flera enheter som bedriver sådan verksamhet eller handlägger sådana ärenden	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av handledare
	Deltagande i en eller flera kurser	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av kursledare eller handledare
	<i>Allmänna råd</i> Teoretiska studier	

Checklista c10

	Behärska	Ha kunskap	Ha kännedom
Genitala infektioner, sår och dermatoser samt genitala smärttillstånd	x		
Smittskyddslagen	x		
Genitala precanceroser och tumörer	x		
Kontaktspårning		x	
Ovanliga STI		x	
HIV inklusive handläggning		x	
Salpingit, epididymit		x	
Sexuella dysfunktioner			x
Preventivmedel och preventivmetoder		x	

Kommentar

Se även delmål c3 och c4. I handläggning av följdtilstånd och differentialdiagnoser vid STI ingår användande av remissvägar eller samråd med berörd specialitet. Behärskande av Smittskyddslagen är en förutsättning för att uppnå målet. Genitala precanceroser/tumörer på yttre genitalia ska kunna diagnostiseras på venereologisk mottagning och om möjligt behandlas alternativt remitteras. Inkluderas här på grund av att handläggning och remissvägar kan vara specifika.

Delmål c11	Utbildningsaktiviteter	Uppföljning
Den specialistkompetenta läkaren ska - kunna handlägga arbetsrelaterade hudsjukdomar inklusive arbetsanpassning, rehabilitering och försäkringsmedicin i samverkan	Klinisk tjänstgöring under handledning vid en eller flera enheter som bedriver sådan verksamhet eller handlägger sådana ärenden	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av handledare
	Deltagande i en eller flera kurser	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av kursledare eller handledare
	<i>Allmänna råd</i> Teoretiska studier	

Checklista c11

	Behärska	Ha kunskap	Ha kännedom
Vanliga yrkes- och miljödermatoser	x		
Intygsskrivande inom området	x		
Kontaktallergen i miljön		x	
Mer omfattande yrkesdermatologisk utredning, arbetsplatsbesök			x
Regelverk kring arbetsskada och rehabilitering			x

Kommentar

För att uppnå målet "behärska vanliga yrkesdermatoser" bör ST-läkaren ha handlagt patienter med yrkesrelaterade sjukdomar under handledning av läkare/team med specialkompetens inom yrkesdermatologi. Under tjänstgöringen vid yrkesdermatologisk enhet, är det viktigt att ST-läkaren själv får följa patienten.

Under detta delmål ingår även kunskap om miljörelaterade hudsjukdomar. Med kontaktallergen i miljön avses allergenen i den så kallade "basserien".

Delmål c12	Utbildningsaktiviteter	Uppföljning
Den specialistkompetenta läkaren ska <ul style="list-style-type: none"> - kunna initialt handlägga vanliga tillstånd inom angränsande kunskapsområden 	Klinisk tjänstgöring under handledning vid en eller flera enheter som bedriver sådan verksamhet eller handlägger sådana ärenden	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av handledare

Checklista c12

	Behärska	Ha kunskap	Ha kännedom
Hjärt-lungräddning	x		
Initial handläggning av ledbesvär vid psoriasis	x		
Metabolt syndrom		x	
Inflammatoriska systemsjukdomar		x	
Identifiera akuta invärtesmedicinska/kirurgiska tillstånd och se till att de handläggs korrekt		x	

Kommentar

Med tanke på specialitetens bredd finns möjlighet till värdefull sidoutbildning inom flera andra specialiteter. Det är SSDV:s mening att för en komplett ST-utbildning bör 6 (-12) månader av de 5 åren fullgöras inom minst en annan specialitet t.ex. invärtesmedicin, kirurgi, infektion reumatologi, pediatrik, plastikkirurgi, geriatrik eller patologi.

Delmål c13	Utbildningsaktiviteter	Uppföljning
Den specialistkompetenta läkaren ska <ul style="list-style-type: none"> - kunna tillämpa lagar och andra föreskrifter som gäller för specialiteten 	Klinisk tjänstgöring under handledning	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av handledare
	Deltagande i en eller flera kurser	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av kursledare eller handledare

Kommentar

ST-läkaren kan uppnå delmålen c13 genom deltagande i specialitetsspecifika kurser som SSDV rekommenderar. Dessa kurser tar upp lagar och föreskrifter som gäller dermatologi och venereologi.

Allmänna råd

Utbildningsstruktur

(enligt SOSFS 2015:8 Föreskrifter och allmänna råd)

Tjänstgöringen bör planeras så att ST-läkaren inledningsvis får möjlighet att bedöma de flesta patienter i nära samråd med en läkare med specialistkompetens.

Inom öppenvårdsplaceringen bör det läggas vikt vid utbildning i hudkirurgi. I specialiseringstjänstgöringen bör det också ingå tjänstgöring inom dermatologisk slutenvård. Syftet är att ge ST-läkaren en vana vid de invärtesmedicinska tillstånden och tillgodose utbildningsbehovet avseende utredning och behandling av ovanliga och svåra tillstånd samt kvalificerade behandlingsmetoder. Slutenvårdsplaceringen sker lämpligen under den första hälften av specialiseringstjänstgöringen.

Under den andra hälften av specialiseringstjänstgöringen bör det ingå placering vid en enhet som bedriver en arbets/yrkes - och miljödermatologisk verksamhet.

Det är viktigt att ST-läkaren under utbildningen fortlöpande får tillfälle att träna förmågan till självständiga bedömningar som konsult på sjukhus. Utbildningen kan kompletteras med en sidoutbildning genom tjänstgöring inom angränsande kunskapsområden, exempelvis

- invärtesmedicin
- kirurgi
- infektion
- reumatologi
- patologi.

ST-läkaren bör bedriva teoretiska studier och delta i kompletterande utbildning i form av kurser och konferenser parallellt med den kliniska tjänstgöringen.